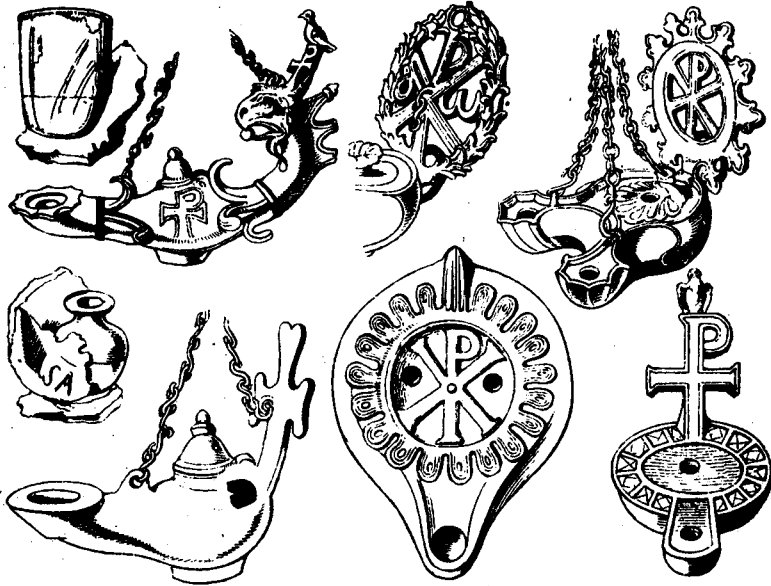


Τφόντι περι τὸ 319 ἔτος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος Ἀλέξανδρος, ἀνὴρ πρῶτος καὶ ἐνάρετος, ἔμαθεν ὅτι μεταξὺ τῶν κληρικῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν διοίκησιν αὐτοῦ ἐκυκλοφόρουν ποικίλαι περι εἰς φύσεως τοῦ δευτέρου τῆς τριάδος προσώπου δοξασαίαι. Αἱ δοξασαίαι αὗται ἠμφισβήτην τὴν ἰσότητα τοῦ υἱοῦ πρὸς τὸν πατέρα, ἀξιοῦσαι ὅτι ὁ υἱὸς ἦτο μὲν τὸ πρωτότοκον τῶν ὄντων, ἀλλ' ἐπλάσθη ὡς ὅλα τὰ λοιπὰ καὶ δὲν ὑπῆρχεν ἅπ'



Λύχνοι χριστιανικοί

αἰῶνος. Ὁ ἐπίσκοπος ἐξετάσας ἐβεβαιώθη ὅτι αἱ καινοτομίαι αὗται διεδίδοντο ὑπὸ ἐνὸς τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως Ἀλεξανδρείας, ὀνόματι μὲν Ἀρείου γνωστοῦ δὲ διὰ τὴν περι τὴν ἐπιστήμην τῶν θείων Γραφῶν δεινότητι. Ἐκάλεσε λοιπὸν τὸν πρεσβύτερον τοῦτον καὶ παρήνευσεν αὐτὸν πατρικῶς καὶ μετριοπαθῶς τρῶσούτω μᾶλλον μετριοπαθῶς ὅσω τὸ ἐμβριθεὲς σχῆμα, οἱ ὅπως οὐκ ἀγέρωχοι τρήποι, τὸ μεγαλοπρεπὲς ἀνάστημα καὶ ἡ εὐειδὴς ὄψις τοῦ Ἀρείου ἐνέπνεον συστολὴν τινα εἰς τὸν ἀγαθὸν γέροντα. Ὁ Ἀρειος ὑπεξέφυγε πᾶσαν εὐκρινῆ ὁμολογίαν δι' ἀμφιβόλων τινῶν ἀποκρίσεων, ὧν τὸ δύσλυτον ἐκεῖνο ζήτημα ἦτο δεκτικώτατον· καὶ ἀπελθὼν ἐλήρηξεν ὅτι εἶναι κατὰ πάντα σύμφωνος μετὰ τοῦ ἐπισκόπου αὐτοῦ καὶ ἐξηκολούθησε διαδίδων τὰς ὀλεθρίας ἐκεῖνας δοξασίας. Τότε κατεμηνύθη αὐτῷ εἰς τὸν ἐπίσκοπον, ὅστις ἅμα μὲν αἰσθανόμενος τὴν ἀνάγκην νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ὀρθοδοξίαν ἅμα δὲ ἐπιθυμῶν νὰ προλίβῃ πᾶσαν ρῆξιν ἔλαβε τὴν Τριάδα ὡς θέμα μιᾶς τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ διαλέξεων, καὶ ἀποφεύγων νὰ προσβάλλῃ τινὰ ἀμέσως ἀπέδειξε «φιλοτιμότερόν τι», ὡς λέγει ὁ ἱστορικὸς Σωκράτης, ὅτι αἱ τρεῖς ὑποστάσεις ἦσαν ἐντελέστατα πρὸς ἀλλήλους ἠνωμένοι καὶ ἴσαι. Ἀλλ' ἤδη ὁ Ἀρειος, ὅστις ἤξευρεν ὅτι ἐν τῇ ὁμηγύρει ὑπῆρχον πολλοὶ οἱ παραδεχόμενοι τὸ δόγμα αὐτοῦ, λαβὼν θαρραλέως τὸν

μητέρα τοῦ Χριστοῦ ἐκάλεε οὐκ Θεοτόκον ἀλλὰ Χριστοτόκον. Τοιαύτη ἡ ἀρχὴ τῆς αἵρεσεως τοῦ Ἀρείου καὶ βραδύτερον τῆς τοῦ Νεστορίου, προελθοῦσα ἐξ ἀντιθέσεως τῶν ἀρχῶν τῆς σχολῆς τῆς Ἀντιοχείας πρὸς τὴν τῆς Ἀλεξανδρείας, οὐκ ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ Νεοπλατωνισμοῦ ἐπὶ τὸ χριστιανικὸν δόγμα.

